

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาที่เรียนวิชาการจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟและเบเกอรี่ด้วยการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ

Learning Achievements of the Students Enrolled in the Coffee Shop and Bakery Business Operations and Management course by Practical Learning

ณัฐกฤตา นันทะสิน¹

Nutkrittta nuntasin¹

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา 2. เพื่อศึกษาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และ 4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการดำเนินการวิจัย การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การทดลองฝึกปฏิบัติ และการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 129 คน จากประชากร 199 คน ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป G*Power 3.1.94 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้ทุกข้อแทนค่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง พบว่า มีการอธิบายการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตร ผู้เรียนได้เห็นของจริงวัตถุดิบจริงในการสาธิตการทำเบเกอรี่ ผู้เรียนสามารถใช้วัตถุดิบและผลิตเบเกอรี่ได้อย่างถูกต้องตามสูตร ความพึงพอใจของนักศึกษา พบว่า สามารถนำเนื้อหาในรายวิชาประยุกต์ใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ อาจารย์มีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ระบบสาธารณูปโภคน้ำ ไฟฟ้า พอเพียง วิธีสอนการสอนแบบสาธิต ตามลำดับ

การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติที่แตกต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของของนักศึกษา ผลการวิเคราะห์ พบว่าสมการพยากรณ์ คือ $Y1 = 11.309 + 0.389 X3 + 0.297 X1 + 0.253 X2$

ความพึงพอใจของผู้เรียนที่แตกต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ผลการวิเคราะห์ พบว่า สมการพยากรณ์คือ $Y1 = 0.104 + 0.473 X4 + 0.305 X2 + 0.217 X3$

¹ วิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

¹ College of Tourism and hospitality, Sripatun University

การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามีความสัมพันธ์ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ทุกคนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ผลงาน ผู้สอนและทวีความสนใจใฝ่ปฏิบัติมากขึ้นในทุกคาบสอน ทั้งในระดับกลุ่มและรายบุคคล ผู้เรียนเล็งเห็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและอนาคต ภูมิใจในผลงานและสนุกที่จะสร้างสรรค์งานของตนต่อไป ผู้เรียนหลายคนลงมือปฏิบัติที่พัก บ้าน พร้อมถ่ายทอดความรู้แก่บุคคลใกล้เคียง มีความมั่นใจในผลงาน พร้อมทั้งจะพัฒนาต่อไปเป็นผู้ประกอบการด้านเบเกอรี่หากมีการส่งเสริมประสบการณ์และความรู้อื่นเพิ่มเติม

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์การเรียน การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study Demographic factors effected to Learning Achievements of the students enrolled in the Coffee Shop and Bakery Business Operations and Management Course 2) to study Practical Learning Factors effected to Learning Achievements of the students enrolled in the Coffee Shop and Bakery Business Operations and Management Course 3) to study learners' satisfaction to Learning Achievements of the students enrolled in the Coffee Shop and Bakery Business Operations and Management Course, and 4) to study relationship between Practical Learning and Learning Achievements of the students enrolled in the Coffee Shop and Bakery Business Operations and Management Course. Mixed Methodology was research design. Quantitative used online questionnaire as main tool to collect data. Qualitative used Observation and Participatory Analysis, Practical Trial, and In-depth Interview. Sampling size was 129 sampling, from population 199 students. Calculated by G*Power 3.1.94 Program at confidence level ($P \leq 95\%$).

The finding of the research were found as following ; Practical Learning Factors equal strongly agree: Explaining study plan to learners, Learners were optimism experience with bakery ingredients all processes, learners could practice and produce follow in each process.

Learners' satisfaction found they could apply to real practice on present and future, professional qualification and strong experience of lecturer fit and match within course, efficiency of basic infrastructures, and Practical Teaching Methods, respectively.

Differentiate of Practical learning effected to Learning Achievements of the students found Statistic Formula Prediction was $Y1 = 11.309 + .389 X3 + .297 X1 + .253 X2$

Practical Learning had relationship within Learning Achievements of Students in High Level, at statistically significant level 0.01 and the strength direction at strong relatively.

Qualitative analysis found students strongly positive attitude toward learning, lecturer, achievements, and double interested on practical learning in each class, both in group and individual case, learners focused on their contributions learning to their daily live and future, Proud in each achievements and enjoyed to each creativity, learners tested at their residences, ready transfer their knowledge to others, strong confidence, dynamic competency to Bakery enterprise if they continuously train in multiversity culinary knowledge.

Keywords: Learning achievements, practical learning

บทนำ

“กุญแจแห่งความยั่งยืนรอบด้านของมนุษยชาติในศตวรรษที่ 21 คือการศึกษาแก่เยาวชน” นับเป็นประเด็นหนึ่งที่สำคัญที่สุดและมุ่งเน้นมาตลอดในระดับนานาชาติและองค์การระดับโลก ดังเช่นการประชุมทางเศรษฐกิจระดับโลก เช่น World Economic Forum-WEF (Fostering Social and Emotional Learning through Technology, World Economic Forum March 2016, Framework for 21st Century Learning, Partnership for 21st Century Learning (P21), Sustainable Development Impact Summit, WEF-USA 2019, India Economic Summit 2019, Annual Meeting of the Global Future Councils at U.A.E. 2019, World Economic Forum Annual Meeting 2020) การก้าวผ่านจากโลกปฏิวัติอุตสาหกรรมยุคเก่าไปสู่โลกดิจิทัลล้ำสมัย ทำให้ความต้องการของตลาดแรงงานเปลี่ยนไป ทักษะต่าง ๆ ที่เป็นการทำซ้ำ ๆ (routine-work) ไม่เพียงพออีกต่อไป (Kim, *et al.*: 2019) เพราะคอมพิวเตอร์สามารถทำแทนได้ แล้วผู้เรียนยุคใหม่จะทำอย่างไร ผู้เชี่ยวชาญกำหนดทักษะในศตวรรษที่ 21 ไว้ทั้งหมด 16 ทักษะ โดยแบ่งเป็น 3 หมวด ซึ่งตอบโจทย์ในเรื่องของ ทักษะการใช้ชีวิตให้เหมาะกับบริบทของโลกปัจจุบัน

ทักษะในการจัดการกับความท้าทายในชีวิต และทักษะการรับมือกับโลกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว โดยกระบวนการที่ใช้ในการสร้างทักษะเหล่านี้ไม่สามารถสร้างได้จากจากกระบวนการที่ใช้ในห้องเรียนแบบเดิม การศึกษายุคใหม่นั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้วิธีการเรียนรู้ที่ถูกต้องและมีความรอบรู้ให้มากขึ้น ผู้ปกครองต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ให้มากขึ้น ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บังคับบัญชาเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียน ในขณะที่สถาบันการศึกษาและหลักสูตรต้องมีการปรับตัวและเปิดโอกาสให้มีการสร้างหลักสูตรใหม่ๆ อย่างรวดเร็ว รวมถึงทักษะเชิงพหุ เช่น การใช้ Gamification & Game-Based Learning, Simulation Game, และ Coach & Facilitator เป็นหนึ่งในกระบวนการที่ช่วยให้เกิดการสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้าน Real Experience of Social & Emotional Skill ได้ (Maytwin, 2019)

ขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 หลักการพัฒนาประเทศไทยด้วย “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ยั่งยืน และคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559) ก่อให้เกิดแผน นโยบายและการดำเนินการภาคปฏิบัติที่มุ่งเน้นการวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่มีสมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ค่านิยมที่ดี

มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาพและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองดี มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีความเจริญงอกงามทางจิตวิญญาณ มีวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทย (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560) โดยวันที่ 14 กันยายน 2562 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เป็นหน่วยงานแรกของภาครัฐบาลที่สนองตอบนโยบายทั้งระดับนานาชาติและระดับชาติเบื้องต้น โดย อว. มีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อให้การพัฒนาประเทศเท่าทันการเปลี่ยนแปลงโลก นับเป็นนวัตกรรมสำคัญเชิงนโยบายที่ให้ความสำคัญในการพัฒนามาตรฐานบัณฑิต มหาบัณฑิต และคุณวุฒิบัณฑิตของประเทศไทยให้ทัดเทียมระดับสากล (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2562)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติผ่านรายวิชาการจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอรี่ เพื่อที่จะได้นำผลที่ได้ไปพัฒนาและต่อยอดในการศึกษาและพัฒนาแบบการเรียนการสอน การถ่ายทอดองค์ความรู้ในรูปแบบต่างๆ ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะส่วนบุคคลที่มีผล

ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอรี่ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ

2. เพื่อศึกษาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอรี่

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอรี่

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอรี่

สมมติฐานของการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี สาขาวิชา และคณะที่แตกต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอรี่

2. การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติที่แตกต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอรี่

3. ความพึงพอใจของผู้เรียนที่แตกต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอรี่

4. การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอรี่

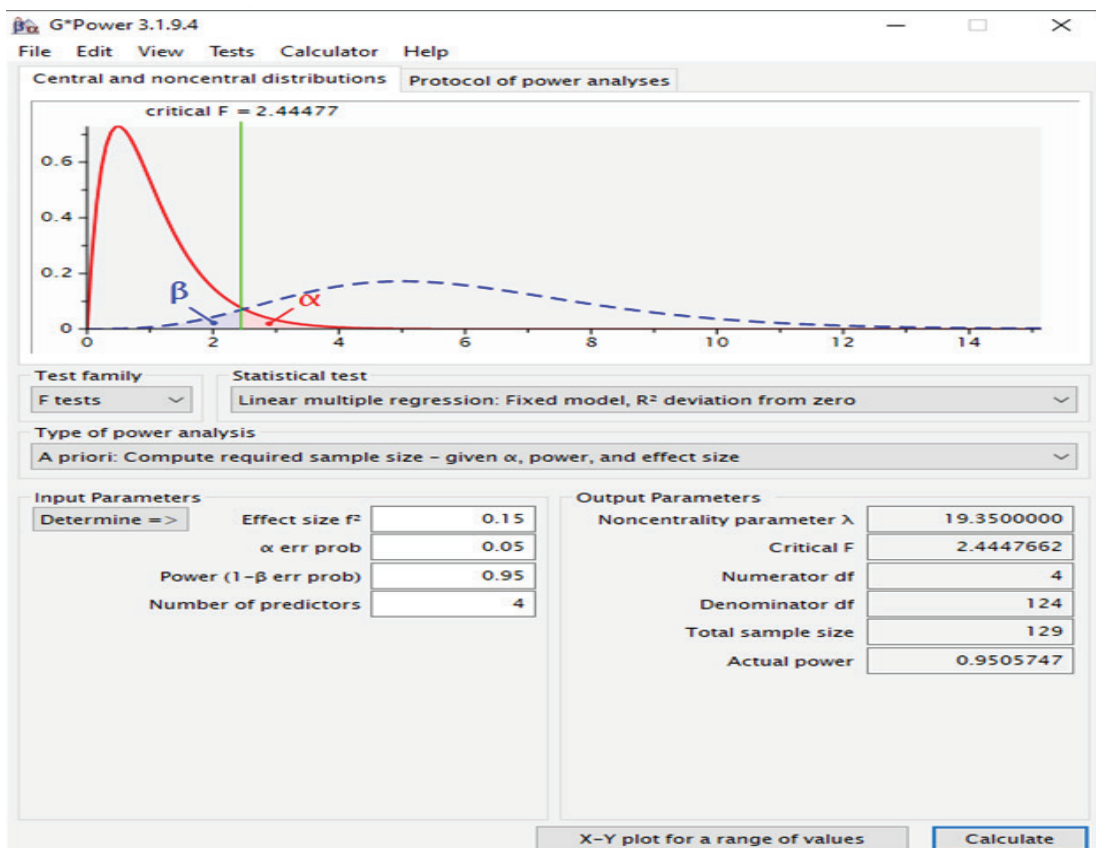
วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอรี่ ประจำปีภาคเรียนที่

1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 199 คน (สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2562)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอรี่ ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 129 คน จากประชากร 199 คน ได้จากการใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป G*Power 3.1.94 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ภาพที่ 1 ารคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป G*Power 3.1.94

ส่วนจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สัมพันธ์เชิงลึก จำนวน 17 คน โดยผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอาสาตนเองด้วยความสมัครใจ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา

HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟและเบเกอรี่ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ โดยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟและเบเกอรี่ ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 15 ครั้งสร้างขึ้นโดยผู้วิจัยเองมีขั้นตอนดังนี้ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาคำอธิบายรายวิชา จุดมุ่งหมายรายวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟและเบเกอรี่ เพื่อนำเนื้อหาวิชา มาพัฒนาเป็นวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ผู้วิจัยศึกษาดำรง เอกสารบทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) และวิธีการสอนแบบให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ (Student Performance Method) และให้ความสำคัญกับผลงานของผู้เรียน รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

2. แบบสอบถาม ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ผู้เรียนประเมินตนเองต่อกระบวนการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติผ่านการฝึกทักษะการปฏิบัติเบเกอรี่ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้มาตราส่วน ประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert)

5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง มีค่าเฉลี่ยต่อข้อความ 4.21-5.00

4 = เห็นด้วย หมายถึง มีค่าเฉลี่ยต่อข้อความ 3.41-4.21

3 = ปานกลาง หมายถึง มีค่าเฉลี่ยต่อข้อความ 2.61-3.40

2 = น้อย หมายถึง มีค่าเฉลี่ยต่อข้อความ 1.80-2.60

1 = น้อยที่สุด หมายถึง มีค่าเฉลี่ยต่อข้อความ 1.00-1.79

ส่วนที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชา รายวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟและเบเกอรี่ ในด้านเนื้อหาหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้มาตราส่วน ประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert)

5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง มีค่าเฉลี่ยต่อข้อความ 4.21-5.00

4 = เห็นด้วย หมายถึง มีค่าเฉลี่ยต่อข้อความ 3.41-4.21

3 = ปานกลาง หมายถึง มีค่าเฉลี่ยต่อข้อความ 2.61-3.40

2 = น้อย หมายถึง มีค่าเฉลี่ยต่อข้อความ 1.80-2.60

1 = น้อยที่สุด หมายถึง มีค่าเฉลี่ยต่อข้อความ 1.00-1.79

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับนำความรู้และทักษะที่ได้เรียนในรายวิชานี้ไปใช้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน
ได้แก่

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง
โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ วิเคราะห์โดยใช้การ
แจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป การ
เรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติผ่านการฝึกทักษะการ
ปฏิบัติ เบเกอรี่ ความพึงพอใจ และผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324
การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟ
และเบเกอรี่

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถาม
การวิจัยโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential
Analysis) เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ได้แก่ ค่าการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ
(Multiple Regression Analysis) เป็นการตรวจสอบ
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัวหรือ
มากกว่า โดยต้องมีทั้งตัวแปรอิสระ (Independent
variable) ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป และตัวแปรตาม
(Dependent variable) 1 ตัวแปร รูปแบบ
สมการถดถอยเชิงพหุ $Y=b_0+b_1x_1+b_2x_2+b_3x_3+\dots+b_nx_n+e$ เมื่อ Y เป็นตัวแปรตาม, X เป็น
ตัวแปรอิสระ, b_0 คือ ระยะตัดแกน X ($X=0$),
 b_1, b_2 และ b_3 คือ ความชันของสมการเส้นตรง,
e คือ ค่าความคลาดเคลื่อน

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย
ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment
correlation Coefficient) ใช้เปรียบเทียบความ
สัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรที่เป็นอิสระกัน โดย
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) จะมีค่าระหว่าง
 $-1 \leq r_{xy} \leq 1$ ความหมายค่า r_{xy} มีดังนี้

1. ค่า r_{xy} เป็นลบ แสดงว่า X และ Y
มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม
2. ค่า r_{xy} เป็นบวกแสดงว่า X และ Y
มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
3. ค่า r_{xy} มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง X และ
Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความ
สัมพันธ์กันมาก
4. ค่า r_{xy} มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง
X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกัน
และมีความสัมพันธ์กันมาก
5. ค่า r_{xy} เข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ
Y มีความสัมพันธ์กันน้อย
6. ค่า r_{xy} เท่ากับ 0 แสดงว่า X และ
Y ไม่มีความสัมพันธ์กัน

เกณฑ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ (ซูศรี วงศ์รัตน์, 2544: 316) ดังนี้

1. ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1
(ประมาณ .70 ถึง .90) ถือว่ามีความสัมพันธ์กันใน
ระดับสูง (ถ้าสูงกว่า .90 ถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก)
2. ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้
.50 (ประมาณ .30 ถึง .70) ถือว่ามีความสัมพันธ์
กันในระดับปานกลาง
3. ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้
0 (ประมาณ .30 และต่ำกว่า) ถือว่ามีความ
สัมพันธ์กันในระดับต่ำ
4. ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0
ถือว่าไม่สัมพันธ์กัน

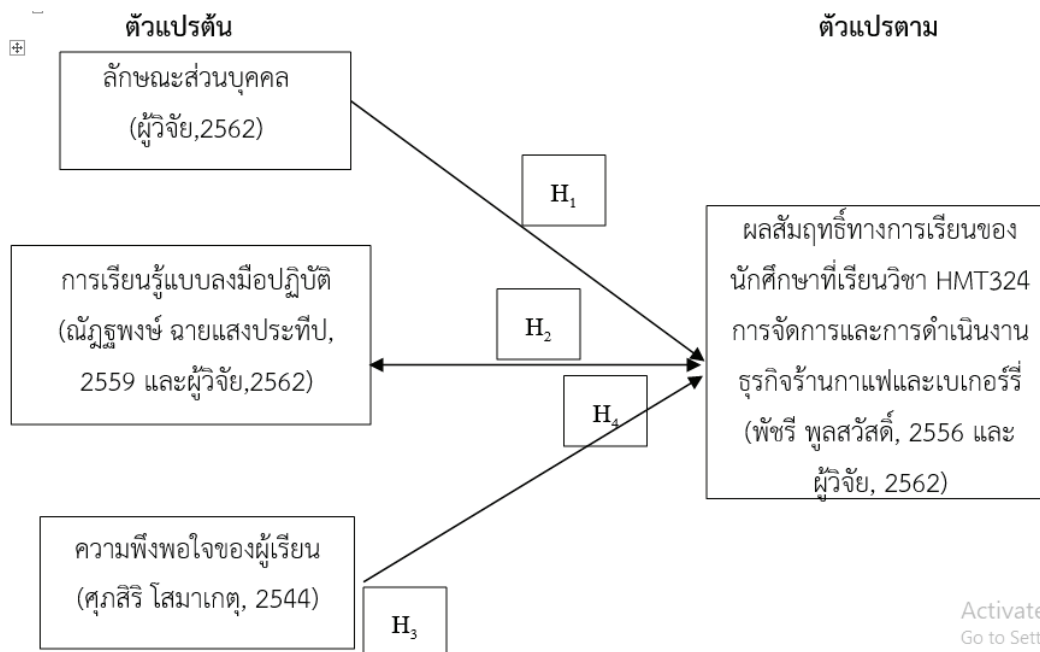
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 3 ผู้เรียนได้รับการประเมินทักษะ
ปฏิบัติ ลักษณะนิสัยในการทำงานและความยั่งยืน
คงทน โดยดูความชำนาญ เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่ทำ และเกิดทักษะใน

การทำงานนั้นได้อย่างชำนาญตามเกณฑ์ รวมทั้งมีเจตคติที่ดีและลักษณะนิสัยที่ดีในการทำงานด้วย โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ตามที่กำหนดใน มคอ.3 ประจำปีรายวิชา วิชา HMT324 การจัดการ

และการทำงานฐานธุรกิจร้านค้าแฟและเบเกอร์รี่ (ภาคผนวก) ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Descriptive Analysis) ในการประมวลข้อมูลและสรุปความ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามจากนักศึกษาที่ลงทะเบียนในวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าแฟประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 21-25 ปี ศึกษาในระดับชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการบริการธุรกิจเรือสำราญ วิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

Google form ระหว่างวันที่ 18-29 พฤศจิกายน 2562 ได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 129 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติผ่านการฝึกทักษะการปฏิบัติเบเกอร์รี่ พบว่า ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการอธิบายความรู้ด้วยวาจาและการเขียน (Instructing) อันดับ 1 คือ มีการอธิบายการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 ชั้นสาธิต (Demonstrating) พบว่า อันดับ 1 คือ ผู้เรียนได้เห็นของจริงวัตถุจับจริงในการสาธิตการ

ทำเบเกอร์รี่ ขั้นตอนที่ 3 ขั้นฝึกทักษะและการนำไปใช้ (Applying) พบว่า อันดับ 1 คือ ผู้เรียนสามารถใช้วัตถุดิบในการทำเบเกอร์รี่ได้อย่างถูกต้อง ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผล (Confirming) พบว่า อันดับ 1 คือ ผู้เรียนสามารถผลิตเบเกอร์รี่ออกมาได้อย่างสมบูรณ์ถูกต้องตามสูตร

ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อหลักสูตร พบว่า ทุกข้อแทนค่าเท่ากับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง อันดับ 1 คือ สามารถนำเนื้อหาในรายวิชาประยุกต์ใช้ได้จริงในการประกอบอาชีพ ต่ออาจารย์ผู้สอน พบว่า อันดับ 1 คือ อาจารย์มีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน ต่อสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ พบว่า อันดับ 1 คือ ระบบสาธารณูปโภคน้ำ ไฟฟ้า ต่างๆ พอเพียงต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอน พบว่า อันดับ 1 คือ วิธีสอนการสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัยโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี สาขาวิชา และคณะที่แตกต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟ (1) ด้านความรู้และทักษะที่ได้เรียนในรายวิชานี้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน (2) ด้านความสามารถเชิงปฏิบัติการเบเกอร์รี่และต่อยอดรูปแบบผลิตภัณฑ์เบเกอร์รี่ที่เรียนได้ (3) ด้านความสามารถถ่ายทอด/สอน/แสดงการผลิตเบเกอร์รี่แก่ผู้อื่นได้ และ (4) ด้านทักษะความเป็นผู้ประกอบการด้านเบเกอร์รี่ ไม่แตกต่างกันในทุกตัวแปร

สมมติฐานข้อที่ 2 การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติที่ต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนของของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟและเบเกอร์รี่ (1) ด้านความรู้และทักษะที่ได้เรียนในรายวิชานี้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน (2) ด้านความสามารถเชิงปฏิบัติการเบเกอร์รี่และต่อยอดรูปแบบผลิตภัณฑ์เบเกอร์รี่ที่เรียนได้ (3) ด้านความสามารถถ่ายทอด/สอน/แสดงการผลิตเบเกอร์รี่แก่ผู้อื่นได้ และ (4) ด้านทักษะความเป็นผู้ประกอบการด้านเบเกอร์รี่ แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ พบว่า สมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟโดยใช้คะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Y1 = 11.309 + 3.389 X3 + 2.297 X1 + 2.253 X2$

สมมติฐานข้อที่ 3 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่แตกต่างกันมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟและเบเกอร์รี่ (1) ด้านความรู้และทักษะที่ได้เรียนในรายวิชานี้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน (2) ด้านความสามารถเชิงปฏิบัติการเบเกอร์รี่และต่อยอดรูปแบบผลิตภัณฑ์เบเกอร์รี่ที่เรียนได้ (3) ด้านความสามารถถ่ายทอด/สอน/แสดงการผลิตเบเกอร์รี่แก่ผู้อื่นได้ และ (4) ด้านทักษะความเป็นผู้ประกอบการด้านเบเกอร์รี่ แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ พบว่า สมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟโดยใช้คะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Y1 = .104 + .473 X4 + .305 X2 + .217 X3$

สมมติฐานข้อที่ 4 การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟ (1) ด้านความรู้และทักษะที่ได้เรียนในรายวิชานี้ไปใช้ประโยชน์ใน

การดำรงชีวิตในปัจจุบัน (2) ด้านความสามารถเชิงปฏิบัติการเบเกอร์และต่อยอครบแบบผลิตภัณฑ์เบเกอร์ที่เรียนได้ (3) ด้านความสามารถถ่ายทอด/สอน/แสดงการผลิตเบเกอร์แก่ผู้อื่นได้ และ (4) ด้านทักษะความเป็นผู้ประกอบการด้านเบเกอร์ ผลการทดสอบ พบว่า การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติขั้นตอนที่ 2 ขั้นสาธิต มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการอธิบายความรู้ด้วยวาจาและการเขียน มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ขั้นตอนที่ 3 ขั้นฝึกทักษะและการนำไปใช้ มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางตามลำดับ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านค้าเป็นอย่างดีมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

พบว่า ผู้เรียนเกือบทุกคนไม่มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับอาหารและเครื่องดื่ม โดยเฉพาะเบเกอร์มาก่อน ผู้สอนจึงดำเนินการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีสี่ขั้วและการตอบสนอง (S-R Theory) ผลการสังเกตการณ์พบว่า

1. การเสริมแรง (Reinforcement) ผู้สอนจึงหาวิธีจูงใจ ให้ผู้เรียนมีความอยากเรียนให้มากที่สุด

2. การฝึกฝน (Practice) ผู้สอนได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยผู้สอนทำหน้าที่ชี้แนะ ระบุข้อปฏิบัติ และข้อพึงระวังทุกขั้นตอนในอุปกรณ์และวัตถุดิบทุกประเภท บนความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นหลัก

3. การรู้ผลการกระทำ (Feedback) ผู้สอนทำหน้าที่สอนและแนะในการปฏิบัติงานด้านเบเกอร์ แบบเรียนรู้ด้วยประสบการณ์จริง และ

ปล่อยให้ผู้เรียนใช้ความคิดสร้างสรรค์โดยอิสระ

4. การสรุปเป็นกฎเกณฑ์ (Generalization) พบว่า สมาชิกมีการควบคุมพฤติกรรมกรเข้าเรียนของสมาชิกแต่ละคนเอง มีการกำหนดหน้าที่ในแต่ละขั้นตอนนับแต่เริ่มจนถึงการทำความสะดวก มีการประเมินกันเองในกลุ่มและระหว่างกลุ่ม เช่น การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนโพสต์ชิ้นงานของตนในสื่อสังคมออนไลน์ และดูการโพสต์ตอบ โดยผู้สอนแนะนำให้แต่ละกลุ่มลองเสนอแนะ และหาวิธีการปฏิบัติงาน การนำเสนองานที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

5. การแยกแยะ (Discrimination) ผู้สอนได้แนะนำการปฏิบัติงานด้านเบเกอร์แก่ผู้เรียนแต่ไม่บอกทั้งหมดในทุกกระบวนการ ซึ่งเป็นเทคนิคที่ผู้สอนอยากให้ผู้เรียนได้เจอปัญหา และเผชิญกับผลที่ได้รับ ดังตัวอย่างเช่น การไม่ตั้งใจฟังในการตีแบ่งกับส่วนผสมในการทำคุกกี้ ผู้เรียนบางคนไม่สนใจ พุดคุย หรือเล่นโทรศัพท์มือถือตลอดเวลา เมื่อผลที่ปรากฏ จึงให้แต่ละคนวิจารณ์สิ่งที่เกิดขึ้น และผู้สอนเป็นผู้สรุป พร้อมแนะให้ผู้เรียนปรับปรุงพฤติกรรมกรเรียนตามมารยาทสังคม

6. ความใกล้ชิด (Continuity) โดยผู้สอนพยายามลบความสำคัญของคะแนนในแต่ละครั้งในการปฏิบัติการเบเกอร์ แต่มุ่งเน้นความสุขและสนุกในการปฏิบัติการเบเกอร์ในทุกครั้ง พร้อมเสนอความภาคภูมิใจในผลงานของตนแทน

ผลการวิจัยด้านการเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะชน พบว่า ผู้เรียนนำเสนอผลงานการปฏิบัติของผู้เรียน เผยแพร่สู่สาธารณะชนตามวิธีการที่ผู้เรียนแต่ละคนถนัด โดยมากนิยมการเผยแพร่ผลงานในช่องทางสังคมออนไลน์ (Facebook) โดยผู้วิจัยได้สังเกตยอดผู้นิยมชมชอบ และการให้ข้อความเห็นของกลุ่มผู้เรียนที่ยินดีให้นำผลดังกล่าวเผยแพร่ด้วยความสมัครใจ

สรุปการสังเกตการณ์ พบว่า ทุกคนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ผลงาน ผู้สอนและทวีความสนใจใฝ่ปฏิบัติมากขึ้นในทุกคาบสอน ทั้งในระดับกลุ่มและรายบุคคล จะเห็นได้ว่า แม้จะมีผู้เรียนบางคนมาเข้าเรียนช้า และไม่สนใจในช่วงแรก แต่เมื่อเริ่มเข้าเรียนในคาบเรียนต่อมา ทุกคนเริ่มมีการกระตุ้นตัวเองและเพื่อนในกลุ่มให้เข้าเรียนตรงต่อเวลา รู้จักหน้าที่ วินัยและความรับผิดชอบ พร้อมทั้งให้ความสนใจซักถามในหลายประเด็นกับผู้สอนนอกเวลา ช่วยเหลือผู้สอน พร้อมเรียนรู้การชั่ง ตวง วัด และเตรียมอุปกรณ์ก่อนการปฏิบัติร่วมทดลองปฏิบัติทุกขั้นตอน บางคนได้ร่วมเดินทางไปซื้อวัตถุดิบกับร้านค้ากับผู้สอน เรียนรู้คุณสมบัติเฉพาะของส่วนผสม ยี่ห้อที่เหมาะสม ราคา และการเก็บรักษาวัตถุดิบก่อนการปฏิบัติ

ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล

ด้านความรู้และทักษะที่ได้เรียนในรายวิชานี้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน พบว่า ผู้เรียนเห็นประโยชน์ของวิชานี้ ต่อการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและอนาคต

ด้านความสามารถเชิงปฏิบัติการเบเกอรี่และต่อยอดรูปแบบผลิตภัณฑ์เบเกอรี่ที่เรียนได้ พบว่า ผู้เรียนได้ให้ความเห็นว่า ภูมิใจในผลงานและสนุกที่จะสร้างสรรค์งานของตนต่อไป

ด้านความสามารถถ่ายทอด/สอน/แสดงการผลิตเบเกอรี่แก่ผู้อื่นได้ พบว่า ผู้เรียนหลายคนลงมือปฏิบัติที่พัก บ้าน พร้อมถ่ายทอดความรู้แก่บุคคลใกล้เคียงได้

ด้านทักษะความเป็นผู้ประกอบการด้านเบเกอรี่ พบว่า ผู้เรียนทุกคนมีความมั่นใจในผลงานของตน พร้อมทั้งจะพัฒนาต่อไปเป็นผู้ประกอบการด้านเบเกอรี่และกาแฟได้หากมีการส่งเสริมประสบการณ์และความรู้อื่นเพิ่มเติม

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชา HMT324 การจัดการและการดำเนินงานธุรกิจร้านกาแฟและเบเกอรี่ด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ” พบว่า ผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา นั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริมณี บรรจง (2553) จรัสศรี พัวจินดาเนตร (2558) ณิชฐพงษ์ ฉายแสงประทีป (2559) ณิชฐพร สุดดี (2562) ที่พบว่า ผู้เรียนที่ผ่านการปฏิบัติเพราะเห็นคุณค่าในการเรียนรู้ แสดงผลสัมฤทธิ์ผ่านพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

สอดคล้องกับงานการศึกษาของจารุกิตติ สายสิงห์ (2558) กฤตมุข ไชยศิริ (2559) อัญชลี ทองएम (2561) ณิชฐพร สุดดี (2562) ที่พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนมีผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอน ซึ่งมีผลอย่างยิ่งใน การอธิบายการจัดแผนการศึกษาตลอดหลักสูตร การจัดประเมินความรู้ก่อนเรียน ผู้เรียนสามารถเข้าใจและจดจำเนื้อหาในรายวิชาที่สอน และผู้เรียนสามารถตอบคำถามในรายละเอียดเกี่ยวกับความรู้ที่สอนได้

สอดคล้องกับงานการศึกษาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ สิริมณี บรรจง (2553) ณิชฐพงษ์ ฉายแสงประทีป (2559) อัญชลี ทองएम (2561) ณิชฐพร สุดดี (2562) ที่พบว่า ผู้เรียนมีทักษะการปฏิบัติดีขึ้น มีพัฒนาการด้านการปฏิบัติเป็นรายบุคคลเฉลี่ยดีขึ้นจากเดิมทุกคน มีการปฏิบัติกิจกรรมเรื่องการจัดนิทรรศการและเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณะชนด้วยความรู้ ความสามารถในการนำเสนอ ตอบข้อซักถาม และภาคภูมิใจ รวมถึงความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนในรูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน รวมถึงขั้นตอนการปฏิบัติในเชิงแนะนำจะ

เหมาะสมกับผู้เรียนมากกว่ารูปแบบคำสั่งแบบเดิม

สอดคล้องกับการศึกษาของบุญรอด ชาติยานนท์ (2559) ณีฐพงษ์ นายแสงประทีป (2559) อัญชลี ทองเอน (2561) ณีฐพร สุดดี (2562) ว่า รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส ทฤษฎีสิ่งเร้าและการตอบสนอง (S-R Theory) มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. พัฒนาตัวแปรกลางที่สอดแทรกและมือทวิพลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของผู้เรียน รวมถึงใช้สถิติขั้นสูงในการวิเคราะห์ สังเคราะห์
2. พัฒนารูปแบบการนำเสนอ ในรูปแบบโครงการ บริษัทจำลอง ให้ ผู้เรียนฝึกทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ผ่านสื่อและการตลาดออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

- กฤตมุข ไชยศิริ. (2559). การพัฒนาชุดการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของซัมพีซันเรื่องการร้อยลูกปัดวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอ่างแก้ว (จิบ ปานขำ). วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563-2570. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.mhesi.go.th/home/index.php/aboutus/stg-policy>.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). นโยบายการดำเนินงานของกระทรวง. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.mhesi.go.th/home/index.php/aboutus/stg-policy>.
- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). ยุทธศาสตร์กระทรวงปีงบประมาณ 2563. สืบค้นเมื่อ 15 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.mhesi.go.th/home/index.php/aboutus/stg-policy>.
- จรัสศรี พัวจินดาเนตร. (2558). รูปแบบการสอนทักษะการปฏิบัติในงานตัดเย็บด้วยกิจกรรมหมอนแฟนซี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณีฐพงษ์ นายแสงประทีป. (2559). การศึกษาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. วารสารวิจัยและพัฒนาวิจัยของกรมในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 11(2), 93-102.
- บุญรอด ชาติยานนท์. (2559). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิสในรายวิชาการปลูกพืชผักสวนครัว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 9(3), 205-218.

- ปราณี กองจินดา. (2549). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการ คิดเลข ในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบชิปปาโดยใช้แบบฝึกหัดที่เน้นทักษะการคิดเลข ในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. หลักสูตรและการสอน, พระนครศรีอยุธยา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พวงเพ็ญ อินทรประวัตติ. (2532). รูปแบบการสอนสงขลา: โครงการบริการการศึกษา, มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒสงขลา.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อยู่: ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ครูศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. (2548). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์ กรุ๊ปแบเนจเม้นท์.
- สมพร เชื้อพันธ์. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียน การสอนตามปกติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. หลักสูตรและการสอน, พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิต วิทยาลัย, สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สิริพร ทิพย์คง. (2545). หลักสูตรและการสอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สิริมณี บรรจง. (2553). รายงานการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยใช้วิธีสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ: สำนัก นายกรัฐมนตรี.
- สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผน พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564. กรุงเทพฯ: สำนัก นายกรัฐมนตรี.
- สุธิดา ศิริพงศ์. (2542). การใช้กิจกรรมชั้นนำการอ่าน-การคิดเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และความสามารถในการตรวจสอบความเข้าใจระหว่างการอ่าน ของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนงค์ศิริ วิชาลัย. (2536). ผลการใช้คำพื้นบ้านลานนาเพื่อพัฒนาความเข้าใจการอ่านของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. พะเยา: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา.
- อ่ำไพพรรณ ชินสำราญ. (2538). การสร้างแบบฝึกการเขียนคำพ้องเสียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการประถมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Maytwin: (2019). Real experience of social & emotional skill in sustainable development impact summit. WEF-USA, USA: New York City.

-
- Beard, C. (2010). *The experiential learning toolkit: blending practice with concepts*, London, Kogan Page.
- Felicia, Patrick. (2011). *Handbook of research on improving learning and motivation through educational games: Multidisciplinary approaches*. Ireland: Waterford Institute of Technology.
- Sharon Kim, Mahjabeen Raza, Edward Seidman. (2019). Improving 21st-century teaching skills: The key to effective 21st-century learners. *Research in Comparative and International Education*, 14(1), 99-117.